

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PETI ODDELEK

SKLEP

Pritožba št. 10882/10
Zorica STANOJEVIĆ-STANIĆ
proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) je 15. septembra 2015 kot senat treh sodnikov v sestavi:

Helena Jäderblom, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Aleš Pejchal, *sodnika*,

in Milan Blaško, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

ob upoštevanju navedene pritožbe, vložene 7. oktobra 2008,

po posvetovanju sklenilo:

DEJSTVA

Pritožnica Zorica Stanojević-Stanić je srbska državljanica, rojena leta 1963, in živi v Beogradu.

Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala agentka J. Morela.

Vlada je bila o pritožbi glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v tem pogledu obveščena 31. januarja 2014, preostanek pritožbe pa je bil v skladu s tretjim odstavkom 54. člena Poslovnika Sodišča razglašen za nesprejemljivega.

Potem ko je bila srbska vlada seznanjena s svojo pravico do intervencije v tej zadevi (prvi odstavek 36. člena konvencije in prvi a odstavek 44. člena Poslovnika Sodišča), te pravice ni izkoristila.

A. Okoliščine zadeve

V nadaljevanju so povzete okoliščine zadeve, ki sta jih predložili stranki.

1. oktobra 1997 se je pritožnica poškodovala v prometni nesreči, ki se je zgodila v Vrančiču, Srbija, in jo je povzročil slovenski voznik tovornjaka

M. Z. Odpeljana je bila v bolnišnico v Beogradu, kjer so ji amputirali desno nadlahtnico. Prav tako je utrpela poškodbe glave in obraza.

9. februarja 2001 je pritožnica sprožila odškodninski postopek pred Okrožnim sodiščem v Celju zoper zavarovalnico D., registrirano v Srbiji (prva tožena stranka), zavarovalnico Z. M., registrirano v Sloveniji (druga tožena stranka), voznika M. Z. (tretja tožena stranka) in njegovega delodajalca A. M. (četrta tožena stranka), oba slovenska državljana.

6. avgusta 2001 je sodišče poslalo tožbo toženim strankam.

5. novembra 2001 je sodišče pozvalo pritožnico, da zagotovi prevod tožbe v srbski jezik zaradi njene vročitve prvi toženi stranki.

2. septembra in 20. oktobra 2002 je sodišče opomnilo pritožnico, da še vedno ni predložila prevoda tožbe in relevantnih dokumentov.

30. oktobra 2002 je pritožnica predložila prevod tožbe.

24. januarja 2003 je pritožnica predložila prevod svojega zdravstvenega kartona.

22. marca 2003 je sodišče ministrstvo za pravosodje zaprosilo, da prevod tožbe in relevantne dokumente pošlje prvi toženi stranki po diplomatski poti.

2. junija 2003 je sodišče prejelo potrdilo prve tožene stranke o prejemu njegovih sodnih pisanj.

13. avgusta 2003 je prva tožena stranka odgovorila na tožbo.

11. maja 2004 je sodišče prvo toženo stranko pozvalo, da v 30 dneh predloži odgovor na tožbo v slovenskem jeziku.

1. junija 2004 je pritožničina pooblaščenka obvestila sodišče, da ji je bilo preklicano pooblastilo za zastopanje pritožnice.

21. junija 2004 je prva tožena stranka predložila odgovor na tožbo v slovenskem jeziku.

8. oktobra 2004 je sodišče naložilo pritožnici, da v Sloveniji določi osebo za sprejemanje sodnih pisanj, naslovljenih nanjo.

1. decembra 2004 je sodišče prejelo pooblastilo pritožničinega novega pooblaščenca za zastopanje.

20. marca 2006 je sodišče razpisalo prvi narok za glavno obravnavo za 11. april 2006. Na pritožničino zahtevo je bila obravnavo preložena.

12. maja je sodišče opravilo prvi narok za glavno obravnavo, na kateri je pritožnica umaknila tožbo proti drugo toženi stranki. Sodišče je zato postopek glede druge tožene stranke ustavilo.

25. oktobra 2006 je sodišče imenovalo izvedenca za nevropsihologijo.

Na podlagi več poizvedb pritožnice je sodišče med majem 2007 in avgustom 2007 dvakrat opomnilo izvedenca, da naj predloži zahtevano mnenje, kar je končno storil 14. septembra 2007.

11. januarja 2008 je sodišče razpisalo narok za glavno obravnavo za 18. februar 2008.

11. februarja 2008 je pritožnica zahtevala, da sodišče preloži obravnavo, in sodišče obvestila, da je določila novega pooblaščenca.

3. aprila 2008 je sodišče opravilo drugi narok za glavno obravnavo, na katerem je pritožnica prvič izjavila, da ne razume slovenskega jezika in zahtevala pomoč sodnega tolmača. Zato je sodišče preložilo glavno obravnavo.

21. avgusta 2008 je pritožnica vložila nadzorstveno pritožbo.

5. septembra 2008 je sodišče razpisalo narok za glavno obravnavo za 17. november 2008. Poleg tega je imenovalo sodnega tolmača in pritožnici zanj odredilo plačilo predujma.

9. septembra 2008 je pritožnica sodišče zaprosila za podaljšanje roka za plačilo predujma za sodnega tolmača.

9. septembra 2008 je predsednik Okrožnega sodišča v Celju odgovoril na nadzorstveno pritožbo pritožnice in jo v skladu s četrtem odstavkom 6. člena Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja ("zakon iz leta 2006") obvestil, da je obravnavo razpisana za 17. novembra 2008. Sodišče je pritožnico tudi podučilo, da če glavne obravnave ne bi bilo, lahko vloži rokovni predlog pri Višjem sodišču v Celju.

23. septembra 2008 je pritožničin pooblaščenec obvestil sodišče, da je pritožnica na počitnicah v tujini in zato predujem za tolmača lahko plača šele v oktobru.

7. novembra 2008 je pritožničin pooblaščenec pisal sodišču in ga obvestil, da je pritožnica spremenila priimek in da je bila zato, ker je na vabilu na obravnavo naveden njen prejšnji priimek, njena vloga za izdajo vizuma zavrnjena. Zato je od sodišča zahteval, da pošlje novo vabilo, in navedel, da bi morala pritožnica, če novega vabila na obravnavo ne bi prejela pravočasno, zaprositi za preložitve obravnave.

11. novembra 2008 je pritožničin pooblaščenec zahteval, naj sodišče preloži obravnavo, razpisano za 17. november, in navedel, da bi pritožnica in prva tožena stranka lahko rešili spor s poravnavo. Istega dne je sodišče preložilo glavno obravnavo.

10. decembra 2008 je sodišče pri pritožnici opravilo poizvedbo o tem, ali sta se stranki poravnali.

1. septembra 2009 je sodišče poslalo pismo pritožničinemu pooblaščenec in ga prosilo za obvestilo, ali je spor poravnan.

11. septembra 2009 je pritožničin pooblaščenec obvestil sodišče, da mu s pritožnico ni uspelo vzpostaviti stika.

30. septembra 2009 je pritožničin pooblaščenec obvestil sodišče, da je preklical pooblastilo za zastopanje pritožnice, saj več mesecev ni mogel vzpostaviti stika z njo.

27. oktobra 2009 je sodišče izdalo sklep o imenovanju začasnega pooblaščenca pritožnice za sprejem sodnih pisanj.

16. novembra 2009 je sodišče začasni pritožničini pooblaščenki poslalo pismo z naročilom, da sodna pisanja posreduje pritožnici.

14. decembra 2009 je začasna pritožničina pooblaščenka obvestila sodišče, da pritožnica ni prevzela dokumentov sodišča.

15. februarja 2010 je sodišče zaprosilo ministrstvo za pravosodje, da pritožnici vroči sodna pisanja po diplomatski poti.

7. junija 2010 je pritožničin novi pooblaščenec predložil sodišču pooblastilo o zastopanju.

13. avgusta 2010 je sodišče imenovalo sodnega tolmača in pritožnici odredilo plačilo predujma za njegove storitve.

3. septembra 2010 je pritožničin pooblaščenec zaprosil sodišče za podaljšanje roka za plačilo predujma za sodnega tolmača, ker s pritožnico ni mogel vzpostaviti stika.

11. oktobra 2010 je pritožničin pooblaščenec poslal sodišču dokazilo o plačilu predujma za sodnega tolmača.

21. oktobra 2010 je sodišče opravilo glavno obravnavo. Pritožnici je odredilo, da predloži prevode potrdil o zdravljenjih, ki jih je imela, in plačilo predujma za zaslišanje postavljenega izvedenca.

17. novembra 2010 je pritožnica zaprosila sodišče za podaljšanje roka za predložitev prevodov in plačilo predujma.

2. decembra 2010 je pritožnica vložila pripravljalno vlogo in spremembo tožbe, s katero je ponovno sprožila postopek zoper drugo toženo stranko, proti kateri je 12. maja 2006 umaknila tožbo. .

21. decembra 2010 je sodišče opravilo glavno obravnavo. Zaradi odsotnosti izvedenca je bila obravnava preložena.

24. decembra 2010 je druga tožena stranka vložila pripravljalno vlogo in navedla, da ne soglaša s spremembo tožbe in da se ne želi vključiti v postopek.

2. marca 2011 je sodišče sklenilo, da spremembe tožbe glede druge tožene stranke ne dopusti. Pritožnica se je pritožila.

1. aprila 2011 je pritožničin pooblaščenec preklical pooblastilo za zastopanje.

7. julija 2011 je Višje sodišče v Celju razveljavilo sklep z dne 2. marca 2011.

Decembra 2011 je sodišče prejelo štiri pisma, ki jih je pritožnica napisala 16. avgusta 2011 in 8. decembra 2011 ter na katera se je sklicuje kot na "pritožbe".

9. januarja 2012 je sodišče ustavilo postopek v zvezi z drugo toženo stranko.

10. januarja 2012 je sodišče imelo glavno obravnavo, vendar jo je moralo preložiti zaradi odsotnosti pritožnice. Ni bilo jasno, ali je vabilo prejela.

18. januarja 2012 je sodišče razpisalo glavno obravnavo za 16. februar in ministrstvo za pravosodje zaprosilo, da vabilo vroči po diplomatski poti.

13. februarja 2012 je pritožnica prosila, da sodišče preloži glavno obravnavo zaradi slabih vremenskih razmer, ki niso dopuščale potovanja v Slovenijo. Naslednji dan je sodišče obvestilo stranke, da je glavna obravnava preložena na 10. april 2012.

5. aprila 2012 je pritožnica vložila pritožbo zoper sklep z dne 9. januarja 2012 in sodišče zaprosila za preložitev glavne obravnave, razpisane za 10. april 2012, do rešitve pritožbe. Sodišče se je odločilo, da ne ugodi njeni prošnji, in je 10. aprila opravilo glavno obravnavo.

11. julija 2012 je sodišče imenovalo izvedenca za psihiatrijo. Ta je 26. julija 2012 obvestil sodišče, da zaradi preobilice dela ne more izdelati izvedenskega mnenja. 21. avgusta 2012 je sodišče razrešilo izvedenca in določilo novega.

24. julija 2012 je sodišče zavrnilo pritožnično pritožbo z dne 5. aprila 2012 iz procesnih razlogov.

31. avgusta 2012 je sodišče odredilo, da mora pritožnica dopolniti svoje pritožbe z dne 16. avgusta 2011 in 8. decembra 2012. Ker tega ni storila, je sodišče 20. septembra 2012 zavrnilo pritožbe iz procesnih razlogov.

14. septembra 2012 je pritožnica vložila nadzorstveno pritožbo.

1. oktobra 2012 je predsednik Okrožnega sodišča v Celju odgovoril na nadzorstveno pritožbo pritožnice in jo v skladu s četrtem odstavkom 6. člena Zakona iz leta 2006 obvestil, da je obravnava razpisana za 20. november 2012.

8. oktobra 2012 je sodišče odredilo, da mora pritožnica plačati predujem za stroške izvedenca psihiatra.

8. novembra 2012 je sodišče opomnilo pritožnico, da še ni plačala predujma za stroške izvedenca psihiatra.

20. novembra 2012 je sodišče opravilo glavno obravnavo.

4. decembra 2012 je pritožnica zahtevala razrešitev sodeče sodnice.

21. decembra 2012 je sodišče ponovno opomnilo pritožnico, da še ni plačala predujma za stroške izvedenca psihiatra.

7. januarja 2013 je sodišče poučilo pritožnico, da mora dopolniti svojo zahtevo z dne 4. decembra 2012.

15. januarja 2013 je pritožnica poslala sodišču še eno pismo in zahtevala izločitev sodeče sodnice.

12. februarja 2012 je pritožničin pooblaščenec preklical pooblastilo za zastopanje.

15. februarja 2013 je sodišče zavrnilo pritožnični zahtevi z dne 4. decembra 2012 in 15. januarja 2013 iz procesnih razlogov.

26. marca 2013 je sodišče opravilo glavno obravnavo.

5. aprila 2013 je bila pritožnici odobrena brezplačna pravna pomoč.

28. maja 2013 je sodišče od pritožničine nove pooblaščenke zahtevalo predložitev pooblastila za zastopanje.

7. junija 2013 je pritožničina pooblaščenka zaprosila sodišče za podaljšanje roka za predložitev pooblastila, ker pismo, ki ga je poslala pritožnici, te ni doseglo. Prošnji je bilo ugodeno 14. junija 2013.

16. julija 2013 je sodišče določilo izvedenca finančne stroke.

26. avgusta 2013 je pritožničina nova pooblaščenka predložila sodišču pooblastilo za zastopanje.

9. septembra 2013 je sodišče prejelo mnenje izvedenca finančne stroke.

27. januarja 2014 je pritožnica na Višje sodišče v Celju naslovila pismo, ki je vsebovalo "zahtevo za revizijo postopka". Višje sodišče je pismo posredovalo prvostopenjskemu sodišču.

11. januarja 2014 je sodišče poučilo pritožnico, da mora dopolniti svoje pismo z dne 27. januarja 2014.

20. februarja 2014 je sodišče opravilo glavno obravnavo. Odločilo je, da bo naslednja glavna obravnava 27. februarja 2014.

26. februarja 2014 je pritožničina pooblaščenka zaprosila sodišče za preložitev glavne obravnave, ker pritožnica ni odgovorila na njeno pismo z vabilom na obravnavo, ki ji ga je poslala po elektronski in po redni pošti. Istega dne je sodišče preložilo glavno obravnavo.

4. aprila 2014 je sodišče zavrnilo zahtevo pritožnice z dne 27. januarja 2014, iz procesnih razlogov.

7. oktobra 2014 je sodišče opravilo zadnjo glavno obravnavo in izdalo sodbo, s katero je delno ugodilo pritožničinemu zahtevku, preostali del zahtevka pa je zavrnilo.

26. januarja 2015 in 12. februarja 2015 se je pritožnica pritožila zoper odločitev prvostopenjskega sodišča v srbskem jeziku.

17. februarja 2015 je Višje sodišče v Celju odredilo pritožnici, da svoje pritožbe dopolni s predložitvijo prevoda pritožb v slovenskem jeziku.

12. marca 2015 je pritožnica poslala sodišču prevod pritožbe z dne 12. februarja 2015.

19. marca 2015 je sodišče pritožbo z dne 12. februarja 2015 zavrnilo kot prepozno in pritožnici odredilo, da mora v 15 dneh predložiti prevod svoje pritožbe z dne 26. januarja 2015.

Postopek še poteka pred Višjim sodiščem v Celju.

B. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

Za upoštevano domačo zakonodajo glej *Žunič proti Sloveniji* ((skl.), št. 24342/04, 16.–26. odstavek, 18. oktober 2007).

PRITOŽBE

Pritožnica se je pritožila na podlagi prvega odstavka 6. člena in 13. člena konvencije zaradi predolgega trajanja postopka in odsotnosti učinkovitega pravnega sredstva.

PRAVO

1. Pritožnica je zatrjevala, da je postopek trajal neprimerno dolgo in da je izčrpala vsa razpoložljiva pravna sredstva. Zatrjevala je kršitev prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se v relevantnem delu glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče."

Vlada je trdila, da pritožnica ni ustrezno izčrpala razpoložljivih domačih pravnih sredstev, ker ni vložila rokavnega predloga. Kakorkoli je vlada menila, da pritožba očitno neutemeljena zaradi pritožničinega soprispevka k trajanju postopka.

Sodišče meni, da mu ni potrebno proučiti ugovorov vlade glede izčrpanja domačih pravnih sredstev, ker je potrebno pritožbo v vsakem primeru razglasiti za nesprejemljivo iz razlogov, navedenih spodaj.

Zadevni postopek se je začel 9. februarja 2001 in še vedno poteka. Skupaj torej traja že štirinajst let in šest mesecev na dveh stopnjah.

Sodišče pripominja, da je treba "razumno" trajanje postopka presojeti glede na okoliščine zadeve ter glede na naslednje kriterije: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in pristojnih oblasti in pomen zadeve za pritožnika (glej *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

Ob upoštevanju dejstev v zadevi in stališč strank, Sodišče meni, da je tako trajanje postopka, kakršno je v obravnavanem primeru, že samo po sebi lahko problematično po prvem odstavku 6. člena konvencije.

Nadalje glede ravnanja domačih sodišč Sodišče ugotavlja, da med avgustom 2003 in majem 2004 ter med decembrom 2004 in marcem 2006 niso izvedla nobenih postopkovnih korakov, kar je obdobje v skupnem trajanju dveh let in enega meseca.

Vendar v tej zadevi Sodišče ne more spregledati odločilnega soprispevka pritožnice k trajanju postopka.

Najpomembnejše, kar ugotavlja v tem pogledu, je, da so bile glavne obravnave večkrat preložene in sami postopki odloženi na pritožnično zahtevo. Poleg tega pritožnica po tem, ko je vložila tožbo v srbskem jeziku, sodišču ni predložila slovenskega prevoda tožbe še eno leto po tem, ko jo je sodišče k temu pozvalo, nato pa je potrebovala še tri mesece, da je sodišču predložila prevod njene zdravstvene dokumentacije. Zamujala je tudi s plačili predujmov za stroške sodnih izvedencev in tolmačev. Poleg tega je imelo sodišče zaradi njenih nenehnih menjav pooblaščenec težave pri vzpostavljanju stika z njo, kar je veljalo tudi za njene pooblaščenca, ter pri vročanju sodnih dokumentov in pisanj. Sodišče še ugotavlja, da je pritožnica v enem primeru celo zavrnila sprejem sodnega pisanja, poslanega po začasnem pooblaščenca, ki ga je sodišče določilo za namen vročanja sodnih pisanj. Pritožnica je šele sedem let po začetku postopka prvič

zahtevala sodelovanje sodnega tolmača, kar je povzročilo ponovno preložitve postopkov. Končno je pri sodišču vložila tudi več zahtev in pritožb, ki so bili zavrnjeni iz procesnih razlogov, ter tožbo spremenila v poznem stadiju postopka, kar je prav tako prispevalo k celotnemu trajanju postopka.

Sodišče zato sprejema utemeljitve vlade in ugotavlja, da zamude, ki jih je mogoče pripisati pritožnici, obravnavane z vidika celotnega trajanja postopka, dopuščajo sklep, da trajanje postopka v obravnavani zadevi ni bilo predolgo in ne v nasprotju z zahtevami prvega odstavka 6. člena konvencije.

Ta del pritožbe je torej očitno neutemeljen ter ga je treba zavrniti v skladu s tretjim in četrtim odstavkom 35. člena konvencije.

2. Drugi očitek se je nanašal na pomanjkanje učinkovitega pravnega sredstva. Pritožnica se je sklicevala na 13. člen konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s [to] konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

Sodišče pripominja, da 13. člen od države zahteva, da zagotovi notranje pravno sredstvo za potrebe obravnavanja "verjetne pritožbe" po konvenciji in zagotovitve primerne zadoščenja (glej *Sürmeli proti Nemčiji* [VS], št. 75529/01, 98. odstavek, ESČP 2006-VII).

Ob upoštevanju, da je bila pritožba zaradi predolgega trajanja postopka razglašena za nedopustno glede na njeno očitno neutemeljenost, Sodišče ugotavlja, da pritožnica ni imela verjetnega zahtevka na podlagi 13. člena.

Torej je tudi ta očitek očitno neutemeljen ter ga je treba v smislu tretjega in četrtega odstavka 35. člena konvencije razglasiti za nesprejemljivega.

Iz teh razlogov Sodišče soglasno:

*razglaš*a, da je pritožba nesprejemljiva.

Sestavljeno v angleškem jeziku in poslano v pisni obliki 8. oktobra 2015.

Milan Blaško
namestnik sodnega tajnika

Helena Jäderblom
predsednica